

1982, 27. února – Sdělení VONS č. 293 „Rozsáhlá policejní akce proti mladým lidem“ o policejní akci v rámci trestního stíhání pro trestný čin pobuřování souvisejícího s výskytem letáků vyzývajících k solidaritě s polskými dělníky, o uvalení vazby na Jana Wünsche, Josefa Wünsche, Václava Soukupa a Jitku Tůmovou a vyšetřování Jiřího Wolfa na svobodě.¹

21. ledna 1982 a ve dnech následujících proběhla, především v Praze, ale i jinde poměrně rozsáhlá policejní akce na základě toho, že 12. 1. 1982 zahájil vyšetřovatel StB por. Grulich trestní stíhání (podle § 100 odst. 1a, c a odst. 3a – pobuřování) v souvislosti s výskytem letáku nazvaného „Dělníci, studenti, občané Československa!“ a signovaného „Skupina revoluční akce“.² Leták má údajně vyzývat k solidaritě s polskými dělníky a tímto „svým obsahem pobuřovat proti republice a jejím přátelským a společenským vztahům k jiným státům“.³

V průběhu této akce byli obviněni a vzati do vazby: Jan Wunsch, nar. 1957, bytem Praha 4, Nuselská 59, figurant Geodézie;⁴ Josef Wunsch, nar. 1962, bytem tamtéž, laborant Institutu klinické a experimentální medicíny;⁵ Václav Soukup, bytem Praha 4, Maroldova 7, zaměstnanec Geodézie;⁶ Jitka Tůmová, nar. 1961, bytem Praha 7, Obránců míru 15, absolventka dvouleté ekonomické školy.⁷

Dále je obviněn z téhož a vyšetřován na svobodě Jiří Wolf, signatář Charty 77, nar. 1952, bytem Jindřichův Hradec, Schwaigerova 377/2, přechodně hotel Košík, Praha.⁸ Zadržení a vyslýchání byli též: Ilona Hladíková, bytem Praha 4, Nuselská 59, laborantka IKEM, Tomáš Kopecký, bytem Praha 4, U křížku 9, zaměstnanec Filmového podniku, Emilie Wünschová, zaměstnankyně Krátkého filmu Praha, Marta a Roman Hladíkovi, Miroslav Hatala z Košic a další, kteří byli v rozmezí 48 hodin postupně z CPZ propuštěni bez obvinění.

Domovní prohlídky byly provedeny u všech jmenovaných a dále též v bytě manželů Dočekalových (Jindřichův Hradec, Janderova

186) a jinde. Konfiskovány byly při nich veškeré písemnosti, mnohdy z objektivního hlediska zcela indiferentního obsahu (vůbec tak tomu bylo např. u Jiřího Wolfa), psací stroje, ale i léky apod.

Ať už se hledané souvislosti prokážou, či nikoliv, je zřejmé, že tu jde o demonstraci vůle potlačit jakékoliv pokusy mladých lidí o vybočení z občanské pasivity.

Informace o Chartě 77, r. 5, 1982, č. 2, s. 7.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 311, 312 a 398, dokumenty č. 312, 313 a 401. Dále viz BLAŽEK, Petr: Kauza Skupiny revoluční akce. Letáková kampaň na podporu polské Solidarity ve světle svazkové agendy StB, in: Zdeněk Kárník – Michal Kopeček (eds.): *Bolševismus, komunismus a radikální socialismus v Československu 4*, Praha 2005, s. 199–236.
- ² Jednalo se o usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje npor. Petra Kadeřábka. Týž vyšetřovatel zahájil 22. 1. 1982 trestní stíhání Václava Soukupa a Jitky Tůmové pro spolupachatelství přípravy trestného činu pobuřování podle § 9, odst. 2, § 7, odst. 1 k § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. Soukupa obvinil 7. 5. 1982 vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje npor. Karel Kolouch z trestného činu podílnictví ku škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134, odst. 1, písm. a) tr. zák., neboť u sebe měl ukrývat odcizený elektronický psací stroj typu Ormig. Npor. Kolouch dále zahájil 11. 5. 1982 trestní stíhání Jana Wünsche pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. a) tr. zák., neboť měl tento rozmnožovací stroj odcizit. Jan Wunsch byl přitom již od 4. 2. 1982 obviněn usnesením vyšetřovatele kpt. dr. V. Šebka z trestného činu pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a) tr. zák. a od 7. 5. 1982 vyšetřovatelem npor. Kolouchem z trestných činů krádeže podle § 247, odst. 1 tr. zák. a podvodu podle § 250, odst. 1, písm. a), odst. 2, písm. b) tr. zák. a pro přečin poškozování majetku v osobním vlastnictví podle ustanovení § 3, odst. 1, písm. d) zákona č. 150/69 Sb. Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje mjr. Teřt pak zahájil 26. 1. 1982 trestní stíhání Josefa Wünsche pro trestný čin pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a) tr. zák.

Npor. Kolouch dále zahájil 12. 5. 1982 trestní stíhání Věry Novotné pro účastenství na trestném činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 10, odst. 1, písm. c) tr. zák. k § 132, odst. 1, písm. a) tr. zák., městský prokurátor v Praze však toto stíhání 9. 7. 1982 zastavil. Výše uvedená usnesení viz in: ABS, f. MV/V, vyšetřovací spis k případu Václava Soukupa a spol., sign. V 35417 MV; usnesení npor. Koloucha ze 7. 5. 1982 k Janu Wünschovi viz též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 337, sign. I/1, kart. 59, usnesení npor. Koloucha ze 7. 5. 1982 k Janu Wünschovi z 11. 5. Viz též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 337, sign. I/2, kart. 59.

- ³ Existují dvě podobné verze letáku stejného znění, které se liší pouze grafickou úpravou (druhá je v Libri prohibiti zachována pouze jako kopie strojopisu). Leták je datován 15. prosince 1981 – podle agenturní zprávy Františka Hrabala (který se podílel jako spolupracovník StB na jeho definitivní podobě) vznikla patrně v tento den pouze první verze, naopak podle údajného zjištění vyšetřovatelů StB byl rozšiřován až druhý týden v lednu 1982. Znění letáku: *„Dělníci, studenti, občané Československa! Pozvedněte svůj hlas na obranu polských dělníků. Vyjádřete svůj nesouhlas s pronásledováním pokrokově smýšlejících dělníků a intelektuálů v PLR. Uvědomte si, že v Polsku jde i o nás. Bude-li rozdrčen pokus o obnovu demokracie a práv pracujících v Polsku, bude na dlouhá léta zničena naděje na obrodu socialismu v celém východním bloku. Uvědomte si, že v Polsku neprobíhá kontrarevoluce, nýbrž revoluční zápas proletariátu proti byrokratickému systému a vykořisťování. Že polští dělníci bojují o právo na svobodný život ve svobodném státě, tak jako my v roce 1968. Nedovolte, aby náš režim beztrestně vyjadřoval podporu řádění polské junty Vaším jménem. Dejte najevo, že projevy podpory vojenské diktatury generála Jaruzelského, proklamované Vaším jménem – jsou podvodem. Distancujte se otevřeně od proklamací našich samozvaných vůdců. Vyjadřujte všemi prostředky podporu revolučnímu zápasu polského proletariátu. Požadujte zrušení výjimečného stavu v PLR a propuštění dělnických předáků, kteří jsou demokraticky zvolenými představiteli drtivě většiny polských pracujících. Pochopte, že úder zasazený polskému proletariátu je ránou pod pás celé dělnické třídy a především dělníkům v tzv. zemích reálného socialismu. Krokem k ztročení proletariátu, jenž má být takto definitivně zbaven veškerých práv, občanských svobod a možností zasahovat do řízení státu. Krokem k upevnění státně kapitalistického systému komunistických zemí. Komunističtí bonzové záměrně chápou každou snahu o skutečně revoluční zápas proletariátu jako útok na vlastní monopol moci, jenž pochopitelně nastolení faktické vlády dělnické třídy ohrožuje. Nedovolte, aby pro udržení svých privilegií, zisků a přepychu zardousili polskou revoluci s Vaším mlčenlivým souhlasem. Jestliže zadusí v zárodku polský obrodný proces, důsledky upevnění jejich moci se obrátí i proti Vám, zároveň s následky, které sebou přinese zostření mezinárodní situace, plynoucí z ukončení procesu uvolňování. Solidaritu se Solidaritou, Svobodu odborářským vůdcům a ostatním vězněným v Polsku, Pryč s vojenskou diktaturou Jaruzelské-*

ho! V Praze 15. prosince 1981 SKUPINA REVOLUČNÍ AKCE. LP, Sb. VONS, inv. č. 337, sign. II/1. kart. 59.

- ⁴ K Janu Wünschovi byl 20. 6. 1979 zaveden 1. oddělení 4. odboru X. správy FMV spis prověřované osoby pod krycím jménem „Pošťák“, reg. č. 18056, který byl 2. 10. 1979 převeden na signální svazek. Dne 27. 1. 1982 byl přijat 4. oddělením 2b odboru Správy StB Praha, převeden na osobní spis, reg. č. 35611, který byl 10. 10. 1983 uložen do archivu. Viz ABS, svazek „Pošťák“, arch. č. 732353 MV. V letech 1980 až 1982 byl Jan Wünsch sledován IV. správou SNB v akci Pošťák. Vyšetřován byl také v souvislosti s konáním koncertu Oty Veverky a Oldřicha Janoty, který se uskutečnil 12. 6. 1980 na Babě v Praze 6. Vyšetřování se po provedení domovní prohlídky v bytě Jana Wünsche, kde příslušníci StB zabavili 13. 6. 1980 velké množství strojopisných písemností, zaměřilo v následujících měsících na rozšiřování samizdatových textů a kontakty s polskou opozicí. Pro nedostatek důkazů bylo trestní stíhání přerušeno, příslušné usnesení vypracoval 2. 10. 1980 mjr. Jaroslav Francek. ABS, vyšetřovací spis k případu Jana Wünsche, sign. V 29937 MV.
- ⁵ K Josefu Wünschovi byl 27. 10. 1980 zaveden 2. oddělením 2b odboru Správy StB Praha spis prověřované osoby pod krycím jménem „Běďa“, reg. č. 33648, který byl do archivu uložen 12. 5. 1983. ABS, svazek „Běďa“, arch. č. 732353 MV. V roce 1982 byl Josef Wünsch sledován IV. správou SNB v akci Pošťák-2.
- ⁶ K Václavu Soukupovi byl 11. 12. 1980 zaveden 1. oddělením 4. odboru X. správy SNB spis prověřované osoby pod krycím jménem „Hlídač“, reg. č. 20654, který byl 21. 1. 1982 předán 4. oddělení 2b odboru Správy StB Praha. Dne 28. 1. 1982 byl převeden na osobní svazek, reg. č. 35612, který byl 10. 10. 1983 předán do archivu. ABS, svazek „Hlídač“, arch. č. 741520 MV.
- ⁷ K Jitce Tůmové byl 27. 1. 1982 zaveden 4. oddělením 2b odboru Správy StB Praha osobní spis pod krycím jménem „Sekretářka“, který byl 10. 10. 1983 uložen do archivu. ABS, svazek „Sekretářka“, arch. č. 741553.
- ⁸ V této kauze sehrál významnou roli František Hrabal, s nímž byl Jiří Wolf v roce 1978 odsouzen za rozšiřování protirežimních letáků. Hrabal nabídl ve vazbě spolupráci StB (pod krycím jménem „Frank“ a později „Jefta“) výměnou za propuštění po uplynutí části trestu. Po propuštění z vězení 28. 12. 1979 byl úkolován proti řadě signatářů Charty 77, včetně Jana Wünsche. Více viz in: BLAŽEK: Kauza Skupiny revoluční akce, s. 215–222.